

SEĆANJE NA PROFESORA DR RADOJICU MAKSIMOVIĆA POVODOM DESETOGODIŠNJICE SMRTI

Sreten Jugović

Kriminalističko-policijska akademija, Beograd

Radojica Maksimović je rođen 14. juna 1936. godine u selu Beserovini, ondašnji Srez račanski, Banovina drinska, u zemljoradničkoj porodici. Roditelji su mu živeli na omanjem seoskom brdskom imanju, mahom teško obradivom, koje je bilo taman dovoljno da se porodica prehrani. Ostavši rano bez oca, osnovnu školu je završio u rodnom selu, a srednju tehničku vojno-industrijsku školu započeo je u Čačku a završio u Kragujevcu. Posle srednje tehničke škole završio je i gimnaziju u Kragujevcu kako bi mogao da se upiše na studije. U takvim životnim uslovima prerano je postao odviše „ozbiljan“. Tokom srednjoškolskih dana izdržavao se spremajući čak i radeći fizičke poslove za stan i hranu. Posle završene gimnazije upisao se na Prirodno-matematički fakultet u Beogradu i diplomirao na Odseku za fiziku. Nakon diplomiranja zapošljava se u Kragujevcu kao predavač u Učiteljskoj školi, kao i u Centru za stručno obrazovanje „Đuro Salaj“, a od osnivanja Mašinskog fakulteta u Kragujevcu bio je i asistent na tom fakultetu. Za svoj asistentski staž (rukovođenje vežbama i seminarima) Fakultetska uprava ga je javno pohvalila.

Početakom sedamdesetih godina prošlog veka počinje karijeru u oblasti unutrašnjih poslova, pre svega u policijskom školstvu. Najneposrednije je učestvovao u osnivanju Više škole unutrašnjih poslova u Zemunu 1972. godine i, iste godine, u svojoj 36. godini, izabran je za direktora Više škole i profesora za predmet Kriminalistika-tehnika. Doktorsku disertaciju pod naslovom „Metodi fizike i kriminalistika“ odbranio je na Prirodno-matematičkom fakultetu u Novom Sadu. Direktor Više škole je bio sve do 1980. godine, kada je smenjen (bez obrazloženja, od strane Radnog tela za kontrolu službi bezbednosti Skupštine Republike Srbije) i raspoređen na radno mesto referenta (*sic!*) u Upravi za strance u SUP-u grada Beograda. Međutim, zbog isticanja u radu njegovi pretpostavljeni su ga brzo zapazili i ponovo je unapređen. Od 1980. do 1987. godine obavljao je rukovođeće poslove i zadatke u organima unutrašnjih poslova grada Beograda i Republike Srbije (tadašnjem SUP-u Beograd i RSUP-u – današnji MUP Republike Srbije). U tom periodu je bio specijalni savetnik gradskog sekretara, načelnik Uprave za analitiku i informatiku RSUP-a i pomoćnik sekretara RSUP-a Srbije. I tada je bio zadužen za rešavanje teških zadataka, praktično jedan od pionira informatizacije policije, tj. izgradnje jedinstvenog informacionog sistema (JIS), uvođenja računara i automatske obrade podataka u radu policije u Srbiji. Kompjuterizacija policije tih godina svedoči o napretku zemlje 80-ih godina prošlog veka. Godine 1987. ponovo je izabran za profesora Više škole unutrašnjih poslova i imenovan za njenog direktora.

Višedecenijska stremljenja Republike Srbije u ondašnjoj Jugoslaviji da osnuje svoju visokoškolsku ustanovu u oblasti policije (unutrašnjih poslova i bezbednosti) našla su pogodno političko tlo tek 1993. godine osnivanjem Policijske akademije, u čemu je doprinos profesora Radojice Maksimovića bio ogroman i presudan. Praktično, on je sa užim krugom svojih saradnika bio u pravom smislu reči *spiritus movens* u objedinjavanju snaga i sredstava za osnivanje Akademije, njen „prvi operativac“, koji je uspešno obavljao sve operativno-stručne i sistemske poslove. Za to je pridobio bezrezervnu podršku uticajnih ličnosti tadašnjeg državnog aparata, pre svega čelnika Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srbije. Budući da je osnivanje Akademije predstavljalo državni projekat od ogromnog je značaja podrška koju je profesor Maksimović obezbedio od pojedinih državnih funkcionera. U tom konstitutivnom poduhvatu, pored predsednika i članova Privremenog saveta na strateškom (državnom) nivou, neizmeran doprinos je dao i profesor dr Ratko Marković, redovni profesor Pravnog fakulteta Univerziteta u Beogradu, koji je bio i potpredsednik Vlade i višegodišnji predsednik Saveta, odnosno predsednik Upravnog odbora Akademije i profesor Ustavnog prava i Upravnog prava na Akademiji. Može se pouzdano reći da je dvojac Radojica Maksimović i Ratko Marković najzaslužniji za otelovljenje Policijske akademije: prvi na nivou poslovođenja, drugi na strateškom nivou, donošenjem strateško-upravljačkih odluka i promovisanjem Akademije u političkoj i stručnoj javnosti. Dr Radojica Maksimović je izabran za redovnog profesora Akademije 1994. godine, za predmet Kriminalistika-tehnika, a iste godine je imenovan i za prvog dekana Akademije (pre toga je bio v. d. prodekana). Na dužnost dekana je imenovan rešenjima Vlade Republike Srbije, ukupno četiri puta, a poslednji put 1999. godine.

Za dr Radojicu Maksimovića može se s punim pravom reći da je bio rukovodilac s vizijom. I letimičan pogled unatrag, bez detaljnije analize, to potvrđuje. Neka zakonska rešenja koja je upravo inicirao u Zakonu o Policijskoj akademiji (primera radi, o dužini studiranja, o uslovima za upis na postdiplomske studije i dr.), dobila su, posle više godina, potvrdu i u opštem pravnom režimu, tj. u Zakonu o visokom obrazovanju.

Kao čovek prof. dr Radojica Maksimović je bio jedinstven. Imao je neverovatnu harizmu i sposobnost prenošenja pozitivne životne i, pre svega, radne i podsticajne energije. Plenio je svojom jednostavnom neposrednošću prema svima, a iskrenošću samo prema odabranima. Profesionalno je bio strog i prema sebi i prema drugima. A iza te autoritativne aure koju je širio svojom fizionomijom i stavom u neposrednim odnosima s ljudima, u stvari su se krile otvorena, meka duša i ogromna sposobnost za praštanje. Kada neko, uključiv i autora ovih redova, kako je govorio, ponekad „zabrlja“, znao je mudro da sačeka, da stvar „legne“ i tako pridobije još više saradnika. Imao je zaštitnički stav prema onima s kojima je radio, za njih je bio „hvatač udaraca“. Nikada nije kažnjavao saradnike iako je to decenijama bila praksa u policiji. Stara maksima – bolje je nagrađivati nego kažnjavati, njemu je bila dobro poznata. Vrlo temperamentan, izrazito instinktivan u svojim postupcima, samo je u retkim situacijama umeo da svakome „sruči sve u lice“. Nesporazume s okolinom nije imao često, bili su tek sporadični i pojedinačni, što je uostalom i uobičajeno za svaku organizaciju. Svi koji su ga bolje poznavali znaju da je u osnovi bio čovekoljubac, omiljen među većinom studenata, saradnika i „običnih ljudi“, kojima je nesebično pomagao. Veliki je broj tih sasvim običnih ljudi kojima je pomogao u nevolji koja bi ih zadesila.

Svoj život je gotovo u celosti posvetio profesionalnoj karijeri. Radio je posao koji je mnogo voleo, a pre svega je voleo da rukovodi. Neverovatno je koliko se u rukovođenju, pored strateških pitanja i odluka kojima se morao baviti, bavio i najobičnijim i, čini se, beznačajnim sitnicama. Sve je voleo da drži pod kontrolom, ali s izrazitim osećajem za bezbednosnu kulturu i s mnogo šarma. Ako bi se tražilo ključno obeležje njegove profesionalne misije, moglo bi se reći da je to savršeno poznavanje duha policijskog školstva. Kao čovek ogromnog iskustva, s izrazitim talentom i veštinom za rukovođenje (i nauku), znao je da prepozna i ugradi specifičnosti policijske profesije u više i visoko obrazovanje policije, određujući pritom pravu meru odnosa između opšteg i posebnog (policijskog) visokog obrazovanja. Ceo svoj radni vek se zalagao za to da policijska profesija napokon postane priznata profesija, kao npr. lekarska, poput njegovog uzora i kolege po vokaciji Arčibalda Rajsa. Zbog toga je studije u osnovi organizovao kao i na drugim fakultetima, uz uvažavanje specifičnosti koje karakterišu policiju. Ponosio se rezultatima svojih profesora, studenata, službenog i pomoćnog osoblja.

Kao čelnog čoveka višeg i visokog policijskog obrazovanja karakterisala ga je i vitalnost (iako fizički punije građe), odnosno sposobnost da očuva organizaciju i opstane uprkos okolnostima u okruženju koje su se menjale, uključujući i političke promene. Imao je one preko potrebne elastičnost i fleksibilnost, nužne za delotvornost i opstanak upravnih organizacija za vreme velikih promena. Za to duguje zahvalnost svojoj urođenoj prilagodljivosti novonastalim okolnostima, dobroj „političkom vođenju ustanove“, otvorenosti za novine, ali i nekoj vrsti „magnetizma“ kojim je pridobijao ljude za „svoju stvar“. Nije mu nedostajalo ni ogromne, gotovo nagonske volje za održanje.

Profesor dr Radojica Maksimović je ostavio za sobom neizbrisiv trag u visokoškolskim ustanovama koje obrazuju kadrove prvenstveno za potrebe policije. Tokom više od dvadeset godina rukovođenja tim ustanovama, kao direktor Više škole unutrašnjih poslova i dekan Policijske akademije, pored naučnog opusa, doneo je mnoštvo kadrovskih, organizacionih i drugih ispravnih odluka, potpisao diplome mnogim policijskim delatnicima s jugoslovenskog geografskog prostora. Kao dekan Policijske akademije preminuo je 13. novembra 2000. godine, u 65. godini života, nedugo posle smrti supruge Angeline, s kojom je bio neraskidivo vezan od ranih studentskih dana i čiji je gubitak, jamačno, sve bolnije podnosio.

Deset godina posle njegove smrti, svi njegovi prijatelji i poštovaoci njegovog dela izražavaju žaljenje, ali i osećaju izvesnu toplinu, koju uvek budi uspomena na drago biće vredno poštovanja.